

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
07.01.2017
RT I, 28.12.2016, 14

Välja kuulutanud
Vabariigi President
23.12.2016 otsus nr 49

Riigi õigusabi seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 15.12.2016

§ 1. Riigi õigusabi seaduse muutmine

Riigi õigusabi seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 12 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Riigi õigusabi saamise taotlus esitatakse eesti keeles.”;

2)paragrahvi 12 täiendatakse lõigetega 6–8 järgmises sõnastuses:

„(6) Taotluse võib esitada ka inglise keeles, kui õigusabi taotleb füüsiline isik, kelle elukoht on mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis või kes on mõne muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik, või juriidiline isik, mille asukoht on mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis.

(7) Eestis enamlevinud muus keeles esitatud taotluse tõlkimise korraldab menetleja.

(8) Kui taotluses esinevad muud menetlemist takistavad puudused, selgitab kohus isikule võimalusi saada abi taotluse nõuetekohaseks esitamiseks käesoleva seaduse § 31 lõikes 2 nimetatud konkursi võitjalt ning isiku soovi korral edastab taotluse konkursi võitjale nõuetekohaseks esitamiseks.”;

3)paragrahvi 15 lõiget 8 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Tsiiviil- ja haldusasjas tehtud riigi õigusabi andmise määrase peale on määruskaebuse esitamise õigus ka advokatuuril.”;

4)paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Advokatuuril on õigus tsiiviil- ja haldusasjas tehtud riigi õigusabi tasu suuruse ja riigi õigusabi kulude hüvitamise ulatuse kindlaksmääramise kohtulahendi peale edasi kaevata kohtumenetlust reguleerivates seadustes sätestatud korras.”;

5)paragrahvi 27 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) isikule määrati esindaja tsiiviilasja hagita menetluses ilma isiku taotluseta.”;

6)paragrahv 31 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 31. Õigusnõustamise kättesaadavuse toetamine

(1) Üldise õigusnõustamise kättesaadavuse parandamiseks toetab riik riigieelarves ettenähtud vahendite piires käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud konkursi võitjat selleks, et ta tagaks abivajajatele kvaliteetse õigusabi andmise.

(2) Justiitsministeerium korraldab toetuse jagamiseks avaliku konkursi. Konkursi võitjaga sõlmitakse leping kuni viieks aastaks. Võitjaid võib olla üks või mitu.

(3) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

1) õigusnõustamise sihtgrupi ja õigusvaldkonnad;

2) õigusnõustamise toetuse jagamise konkursi tingimused ja korra;

- 3) nõuded taotlusele ja toetuse taotlejale;
- 4) nõuded toetatavale õigusabile ja selle andmise korraldamisele;
- 5) riigieelarvest toetatava õigusabi vajaja omaosalusmäära;
- 6) nõuded toetuse saaja aruandlusele.

(4) Justiitsministeerium teostab järelevalvet käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud määruses sätestatud nõuete ja toetuse saajaga sõlmitud lepingu täitmise üle. Kui toetuse saaja ei täida oma kohustusi, võib Justiitsministeerium teha temale ettekirjutuse, mille täitmise tagamiseks võib Justiitsministeerium määrata toetuse saajale sunniraha kuni 10 000 eurot asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Justiitsministeerium võib nõuda mittesihipäraselt kasutatud toetuse riigieelarvesse tagasi.”;

7)seadust täiendatakse §-ga 38²järgmises sõnastuses:

„§ 38². Seaduse kohaldamine õigusnõustamise kättesaadavuse toetamise lepingutele

Käesoleva seaduse § 31 lõiget 4 ei kohaldata enne nimetatud sätte jõustumist sõlmitud õigusnõustamise kättesaadavuse toetamise lepingutele.”;

8)seadust täiendatakse §-ga 38³järgmises sõnastuses:

„§ 38³. Õigusnõustamise kättesaadavuse toetamise lepingute pikendamine

Valdkonna eest vastutav minister võib käesoleva paragrahvi jõustumise ajal kehtivaid õigusnõustamise kättesaadavuse toetamise lepinguid pikendada kuni uue konkursi raames konkursi võitjaga lepingu sõlmimiseni.”.

§ 2. Kohtute seaduse muutmise

Kohtute seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud registritele peab Tartu Maakohtu registriosakond informatiivse tähendusega riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikku registrit, mille eesmärk on avaliku sektori siseselt riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste üle arvestuse pidamine ning registriandmete kättesaadavaks tegemine. Registri pidamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister.”;

2)paragrahvi 76 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Viru Maakohtu esimehele makstakse lisatasu käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu kahekordses määras.”.

§ 3. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise

Kriminaalmenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 43 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kui kahtlustatav või süüdistatav taotleb käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 1 alusel kaitsja määramist, selgitab uurimisasutus, prokuratuur või kohus talle määratud kaitsjale tasu maksmise ja kulude hüvitamise tingimusi ja korda.”;

2)paragrahvi 45 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kaitsja osavõtt kohtueelsest menetlusest on kohustuslik alates kriminaaltoimiku tutvustamisest käesoleva seadustiku § 223 lõikes 3 sätestatud korras, välja arvatud juhul, kui menetletakse teise astme kuritegu, prokurör peab võimalikuks kriminaalasja lahendada lühimenetluses, sealhulgas kiirmenetluse vormis toimetatavas lühimenetluses, kahtlustatavat on kirjalikult allkirja vastu teavitatud õigusest saada kaitsja abi, kaitsja saamise tingimustest ja kaitsja taotlemata jätmise tagajärgedest, ent kahtlustatav ei ole kaitsja osalemist taotlenud ning prokuröri või kohtuniku hinnangul ei ole kaitsja osalemine õigusemõistmise huvides vajalik.”;

3)paragrahvi 224 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 224. Kriminaaltoimiku esitamine kahtlustatavale, kaitsjale, kannatanule ja tsiviilkostjale tutvumiseks”;

4)paragrahvi 224 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui kaitsja osavõtt kriminaaltoimiku tutvustamisest ei ole käesoleva seadustiku § 45 lõike 3 kohaselt kohustuslik, tutvustatakse kahtlustatavale toimikut tema taotlusel prokuröri valitud viisil.”;

5)paragrahvi 224 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kaitsja, kannatanu, tsiviilkostja või käesoleva paragrahvi lõikes 1¹nimetatud juhul kahtlustatava taotlusel esitatakse talle tutvumiseks kriminaalasjas tehtud salvestis või asitõend.”;

6)paragrahvi 224 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Kahtlustatavale, kaitsjale, kannatanule või tsiviilkostjale kriminaaltoimiku, kriminaalasjas tehtud salvestise või asitõendi tutvustamise kohta tehakse märke kriminaaltoimikusse.”;

7)paragrahvi 224 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Kaitsja või käesoleva paragrahvi lõikes 1¹nimetatud juhul kahtlustatava taotlusel esitatakse talle tutvumiseks käesoleva seadustiku § 223 lõike 2 kohaselt kõrvaldatud materjal ning võimaldatakse teha sellest tasu eest koopiaid.”;

8)paragrahvi 224 lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Prokuratuur otsustab kaitsjale või käesoleva paragrahvi lõikes 1¹nimetatud juhul kahtlustatavale toimiku ja sellest kõrvaldatud materjali tutvustamisel, kas ja millises ulatuses on tal lubatud teha toimikust või esitatud materjalidest täiendavaid koopiaid, arvestades isikuandmete kaitse vajadust. Prokuratuur märgib koopia tegemise keelu kaitsjale või kahtlustatavale esitatavale dokumendi või toimiku koopiale.”.

§ 4. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 22 lõiget 2 täiendatakse punktiga 1¹järgmises sõnastuses:

„1¹) alaealine või tema riigi õigusabi korras määratud advokaat määruskaebuse esitamisel asjas, milles alaealisele on antud riigi õigusabi;”.

§ 5. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 145 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Riigilõivu ja kassatsioonikaitsjoni tasumisest on vabastatud alaealine või tema riigi õigusabi korras määratud advokaat määruskaebuse esitamisel asjas, milles alaealisele on antud riigi õigusabi.”.

§ 6. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 2 jõustub 2017. aasta 11. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 3 jõustub 2017. aasta 1. aprillil.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees